

Tillväxtverket och Agenda 2030

Underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030

2016-09-05

Dnr 1.2.2-Å 2016-754

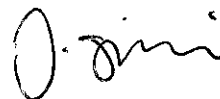
Uppdrag till statliga myndigheter att bidra med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030

Beslutet att godkänna denna underlagsrapport har fattats av generaldirektör
Gunilla Nordlöf.

Stockholm, 5 september 2016

Gunilla Nordlöf

Johanna Giorgi

Innehåll

1	Uppdraget.....	3
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Mål.....	3
1.3	Metod.....	3
2	Kartläggning av Tillväxtverkets verksamhet och Agenda 2030.....	4
2.1	Tillväxtverkets verksamhet ur ett hållbarhetsperspektiv.....	4
2.2	Redovisning av mål och delmål i Agenda 2030.....	5

1 Uppdraget

1.1 Bakgrund

FN:s generalförsamling antog i september 2015 resolutionen Agenda 2030 som innehåller en 15-årig agenda för långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljö-mässig utveckling. Regeringen beslutade i mars 2016 att ge en kommitté i form av en nationell delegation i uppdrag att verka för att underlätta och stimulera Sveriges arbete med genomförandet av agendan. I arbetet ingår att ta fram förslag till en övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande av agendan. Förslaget ska redovisas senast den 1 mars 2017.

1.2 Mål

Regeringen har gett de statliga myndigheterna i uppdrag att bidra med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Respektive myndighet ska:

- bedöma på vilka mål och delmål i agendan som dess verksamhet har störst inverkan, på nationell och internationell nivå;
- beskriva vilka delar myndighetens verksamhet som avses och hur de bidrar till agendan;
- bedöma om myndighetens verksamhet på området är tillräckligt.

Myndigheterna ska även beakta att det i agendan anges att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i genomförandet.

1.3 Metod

Redovisningen utgår från den matrismall regeringen tillhandahållit och fokuserar på särskilda insatser för hållbar utveckling inom myndighetens verksamhet. I matrisen har vi angivit de insatser som relaterar till de hållbarhetsmål som vår verksamhet har bäring på. De insatser som vi lyft fram är de som har en tydlig koppling till de olika målen. Insatser som har en mer indirekt koppling har utelämnats.

2 Kartläggning av Tillväxtverkets verksamhet och Agenda 2030

2.1 Tillväxtverkets verksamhet ur ett hållbarhetsperspektiv

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör vi genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket arbetar även med regelförenkling och kompetensförsörjningsfrågor. Myndigheten har uppdrag som specifikt syftar till att främja hållbar regional tillväxt och näringslivsutveckling. Under 2016 har vi i verksamheten prioriterat områdena digitalisering, grön tillväxt och internationalisering.

Utifrån vårt uppdrag och verksamhetsområde ser vi att vår inverkan är som störst på *Mål 5 Jämställdhet, Mål 7 Hållbar energi för alla, Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 11 Hållbara städer och samhällen, Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion samt Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap.*

Matrisen i avsnitt 2.2 ger konkreta exempel från vår verksamhet som har koppling till de mål vi identifierat som mest relevanta. På ett övergripande plan använder vi oss av ett antal nyckelindikatorer för att följa våra investeringar i ett hållbarhetsperspektiv. 2015 gav följande resultat:

- 66 procent av de projekt myndigheten finansierade 2015 syftade, direkt eller indirekt, till att lösa miljömässiga utmaningar.
- 48 procent syftade, direkt eller indirekt, till att lösa sociala utmaningar.
- 23 procent av finansierade projekt hade integrerat (aktivt eller delvis) miljö i sin projektutformning.
- 49 procent av finansierade projekt hade integrerat (aktivt eller delvis) jämställdhet i sin projektutformning.
- 50 procent hade integrerat (aktivt eller delvis) mångfald i sin projektutformning.

I genomförandet av Agenda 2030 ska ett jämställdhetsperspektiv integreras. Tillväxtverket arbetar sedan 2014 aktivt med jämställdhetsintegrering av verksamheten. Utöver att följa upp i vilken mån sökande i olika utlysningar integrerar jämställdhet och mångfald (se ovan) mäter vi också i vilken mån våra egna insatser når ut till företagare utifrån bland annat kön, ålder och bakgrund. Sedan 2015 är jämställdhet och mångfald integrerade i vår övergripande verksamhetsstrategi där vi konstaterar att mångfald med avseende på bland annat kön, ålder och bakgrund har stor betydelse för näringslivets omvandling och förnyelse. Vi måste därför nå ut till breda grupper av företag, företagare och branscher för att kunna skapa förutsättningar för att nya lösningar växer fram och introduceras i ekonomin.

2.2 Redovisning av mål och delmål i Agenda 2030

I matrisen i bilagan har vi angivit de insatser som relaterar till de hållbarhetsmål som vår verksamhet har bäring på. I bedömningen av inverkan nationellt respektive internationellt har vi sökt utgå från den påverkan vi har sett till vårt uppdrag och i relation till andra aktörer. I bedömningen av om vår verksamhet inom ett visst område bedöms vara tillräcklig eller ej har vi gjort en bedömning utifrån de insatser vi driver idag och i kommentarer sökt förtydliga strategiska överväganden, avgränsningar och möjliga utvecklingsområden. De insatser som vi lyft fram är främst de som har en direkt koppling till de olika målen.

Bilaga Insatser som relaterar till de hållbarhetsmål som Tillväxtverkets verksamhet har bäring på

Mål och delmål	Stor in- verkan nation- ellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)	Stor in- verkan inter- nation- ellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)	Kommentarer
Mål 5: Jämställdhet					
5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.	Ja	Tillväxtverket arbetar för att kvinnor och män med olika bakgrund och erfarenheter ska kunna förverkliga sina affärsidéer utifrån olika affärsmodeller och företagsformer. Våra insatser (b.l. a. fämställd regional tillväxt, öppet näringsliv och nätverket för företagande på lika villkor) riktas främst mot regionalt utvecklingsansvariga och aktörer inom det företagsfrämjande systemet. (JA)			

Mål 7: Hållbar energi för alla				
7.2 Öka andelen förnybar energi i den globala energianvändningen	Ja	Genom vårt ansvar för genomförandet av Europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF , har vi tillgång till verktyg för energieffektivisering, hållbara transporter och hållbar stadsutveckling. Samtliga åtta regionala strukturfundsprogram har riktade satsningar till hållbar utveckling och omställning samtidigt som det nionde nationella regionalfundsprogrammet avsatt 650 mkr för att stimulera investeringar i gröna lösningar, energieffektivisering och användning av förnybar energi i SME. ERUF Gröna Fonden erbjuder kapital till miljöteknikföretag som bidrar till minskad klimatpåverkan medan ERUF Klimatsynk genomförs gemensamt av Tillväxtverket och Energimyndigheten i syfte att öka lärandet, samarbetet och samordningen mellan nationell och regional nivå. (JA)	Nej	Nära 3 miljarder kronor (inkl medfinansiering) förmedlas i projektmedel till energieffektivisering och användning av förnybar energi inom ramen för ERUF under 2014-2020.
7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.	Ja	Se 7.2		Demo Miljö: drivs av oss sedan 2007 på uppdrag av Sida. Demo Miljö ska bidra till att förbättra fattiga människors levnadsvillkor, hälsa och anpassningsförmåga i elva av Sidas samarbetsländer. Detta ska göras genom utveckling av kunskap och partnerskap inom miljöteknik som minskar negativ miljö- och klimatpåverkan i samarbetsländerna. (JA)

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt				
8.2. Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.	Ja	Tillväxtverket har under 2016 valt att prioritera digitalisering som en av de viktigaste tillväxt-drivande faktorerna och som en viktig aspekt för att främja ett hållbart näringsliv. Vår roll är att ta fram och sprida kunskap om företagens behov samt genomföra insatser för att genom digitalisering stärka företagens konkurrenskraft. Insatser omfattar bl. a. Digilyft (syfte att fler industri- och industrinära företag ska använda digital teknik), satsningar inom ERUF på bredband och övrig digitalisering, samt Start-up Sweden (nationellt acceleratorprogram för digitala start-up). (NEJ)		Digilyft är idag en pilotinsats som fokuserar framförallt på tillverkande industri. Vi ser möjligheter att utveckla programmet till att även omfatta andra branscher och näringar (t ex mer tjänstebaserade näringar samt inom besöksnäring) samt tydligare kopplat till resurseffektiva affärsmodeller.

<p>8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbets-tillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den förmella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.</p>	<p>Ja</p>	<p>Tillväxtverkets kärnuppdrag består i att främja företagande och särskilt se till de små och medelstora företagens behov. Via verksamt.se erbjuder vi information om att starta och driva företag liksom en mängd verktyg och e-tjänster. Vi genomför insatser med särskilt fokus på digitalisering (se 8.2) och kulturella och kreativa näringar. Inom området öppet näringsliv arbetar vi för att personer, oavsett kön, ålder och bakgrund, ska kunna förverkliga sina affärsidéer utifrån olika affärsmodeller och företagsformer. Vi har uppdrag som syftar till att stärka arbetsintegrerande sociala samt snabbspår till företagande för nyanlända. Inom kapitalförsörjning är Tillväxtverkets roll att övergripande följa och analysera kapitalmarknaden, identifiera brister samt föreslå och genomföra insatser som bidrar till att nya och växande företag får bättre möjligheter till finansiering. Inom ERUF finns medel avsatta för finansiella instrument i form av fonder som investerar i SME. Det är regionala investeringsfonder, en grön fond och en fond-i-fond. Vi fördelar också regionala företagsstöd som vänder sig direkt till företag i vissa delar av landet. (NE)</p>		<p>Vi har länge arbetat med fokus på att hjälpa SME att växa. I och med utvecklingen av delande- och gig-ekonomi ser vi att det finns behov av att se över våra insatser som riktar sig till mindre (enmans-) företag liksom att stärka upp vårt arbete för socialt företagande.</p>
---	-----------	---	--	--

<p>8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i tåten.</p>	<p>Ja</p>	<p>Företag kan möjliggöra mer hållbara konsumtionsmönster genom att erbjuda funktions-, tillgångsbaserade och cirkulära affärsmodeller. Digitalisering spelar här en avgörande roll (se 8.2) liksom företagens egna hållbarhetsarbete. (Tillväxtverket ger information om hållbart företagande via verksamt.se). Ny teknik och nya lösningar är på samma vis en nyckelfråga och vi stöttar svensk miljöteknik genom bl a Gröna Fonden (ERUF), gröna checkar, Nordic Innovation Accelerator och webbplatsen Swedish Cleantech. (NE)</p>		<p>De gröna checkarna som utlyses under hösten 2016 är ett försök att bredda arbetet för svensk miljöteknik som innan fokuserat främst på miljöteknikföretagen själva. Vi har under 2016 börjat titta på hur vi kan utveckla stödet till SME kring hållbart företagande. Vårt arbete inom digitalisering kan utvecklas för att tydligare koppla till resurseffektivisering och nya affärsmodeller.</p>
<p>8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.</p>	<p>Ja</p>	<p>I vårt arbete för att främja utvecklingen av svensk besöksnäring följs insatsen hållbar destinationsutveckling (2012-15) upp av hållbar produktutveckling (åtta destinationer 2016-19) samtidigt som kunskap från HDU utvecklas och sprids. (JA)</p>		<p>Vi ser över möjligheten att ta ett tydligare nationellt ägarskap av utvecklingsfrågor som kvalitetsystem, nationella digitala lösningar och utveckling av regional och lokal statistik i enlighet med önskemål från regionala turistorganisationer.</p>

<p>8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkrings-tjänster samt finansiella tjänster för alla.</p>	<p>Nej</p>	<p>Inom öppet näringsliv arbetar vi för en mångfald av företag, företagare och företagsformer. Se också Tillväxtverkets roll på kapitalförsörjningsområdet och ERUF, mål 8.3. (NE)</p>		<p>Våra resurser för insatser som syftar till att underlätta för vissa företagargrupper (exempelvis unga, kvinnor, företagare med utländsk bakgrund) är idag begränsade.</p>
--	------------	---	--	--

Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

<p>9.2 Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.</p>	<p>Ja</p>	<p>Att verka för hållbar näringslivs- och regional utveckling ingår i Tillväxtverkets instruktion. Specifika insatser omfattar bl. a. stöd till regionalt utvecklingsansvariga och involvering av regionerna, industriföretag och industrinära tjänsteföretag för att genomföra regeringens nyindustrialiseringsstrategi (<i>smart industri</i>) på regional nivå. Samtliga åtta <i>regionala program som har finansiering från ERUF</i> har riktade satsningar till miljö och omställning. Inom ramen för det <i>nionde nationella programmet</i> är 650 mkr avsatta för att stimulera investeringar i gröna lösningar samt för energieffektivisering och användning av förnybar energi i SME. Vårt arbete inom digitalisering (<i>Digilyft</i>) och miljöteknik (bl. a. <i>gröna checkar</i>) syftar till att utveckla mer resurseffektiva och lösningar och produktion. Inom <i>öppet näringsliv</i> arbetar vi för en mångfald av företag, företagare och företagsformer. (JA)</p>		
--	-----------	--	--	--

<p>9.3 Öka tillgången för småskaliga industri-företag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiering, tjänster, inklusive överkomliga krediter, samt deras integrering i värdekedjor och marknader.</p>	<p>Nej</p>	<p>Se Tillväxtverkets roll på kapitalförserjningsområdet och ERUF, mål 8.3. (JA)</p>			
--	------------	--	--	--	--

<p>9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektiva resurssanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.</p>	<p>Nej</p>	<p>Samtliga åtta regionala strukturfondsprogram (ERUF) har riktade satsningar till miljö och omställning (bl a energieffektivisering, hållbara transporter och hållbar stadsutveckling). Inom ramen för det nionde nationella programmet är 650mkr avsatta för att stimulera investeringar i gröna lösningar samt för energieffektivisering och användning av förnybar energi i SME. Inom digilyft genomför vi under 2016 piloter i syfte att fler industri- och industrinära företag ska använda digital teknik, som också har potential att öka företagets resurseffektivitet. De gröna checkarna syftar till att stärka svenska SME med nya innovativa lösningar inom miljöteknik och miljöanpassade tjänster och som bidrar till att skapa en effektiv resurshushållning. Webbplatsen swedishcleantech.se hjälper miljöteknikföretag att hitta nya kunder, samarbeten, rådgivning och finansiering medan Nordic Innovation Accelerator (NIA) är ett nordiskt samarbete som erbjuder möjligheter för svenska företag att ingå i utvecklingsprojekt tillsammans med internationella industriföretag som vill lösa specifika miljötekniska utmaningar. (JA)</p>		<p>Digilyft genomförs idag som en pilotsats (kommentar 8.2) med fokus på digitalisering men inte uttalat resurseffektivisering. NIA har ett intressant upplägg som vi tittar på att använda även i andra sammanhang för att koppla samman större företag med mindre företag med nya lösningar.</p>
--	------------	---	--	--

11 Hållbara städer och samhällen

<p>11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.</p>	<p>Ja</p>	<p>Inom plattform för hållbar stadsutveckling arbetar vi för ökad samverkan, samordning, kunskapsutveckling, kunskapspridning och erfarenhetsutbyte inom hållbar stadsutveckling. Finansiering finns bl a genom ERUF samt programmet samhällsplanering för näringslivets utveckling. (JA)</p>		
<p>11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.</p>	<p>Ja</p>	<p>I vårt arbete för svensk besöksnäring och pågående projektsatsningar som hållbar produktutveckling, i samverkan med bl.a. Riksantikvarieämbetet och Statens fastighetsverk och Ekoturismförningen genomförs insatser som syftar till skydd och förvaltning av natur- och kulturmiljöer genom utveckling av hållbar turism. (JA)</p>		

<p>11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.</p>	<p>Ja</p>	<p>Programmen <i>Samhandling vid stora investeringar</i> samt <i>Samhällsplanering för näringslivets utveckling</i> omfattar kunskapsutveckling, samarbete och utvecklingsprojekt inom området samhällsplanering och näringslivsutveckling riktat till lokala och regionala aktörer. Plattform för hållbar stadsutveckling ökar samverkan, samordning, kunskapsutveckling, kunskapspridning och erfarenhetsutbyte inom hållbar stadsutveckling. Inom de program som finansieras av <i>ERUF</i> finns satsningar på bl. a. energieffektivisering, hållbara transporter och hållbar stadsutveckling. Inom vårt arbete för svensk <i>besöksnäring</i> drivs frågan om turismens roll i planeringsprocesserna genom utveckling av planeringsverktyg samt kopplingar stadsbyggd. Kulturella och kreativa näringar (KKW) har ofta stor betydelse för regional attraktionskraft, internationell konkurrenskraft, innovation och hållbar stadsutveckling. Vi utvecklar förutsättningarna för sektorn genom utveckling av kunskap och samarbete med yrkes-, bransch, kultur- samt näringsfrämjande organisationer. (JA)</p>		
--	-----------	--	--	--

12 Hållbar konsumtion och produktion

<p>12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.</p>	<p>Ja</p>	<p>Via verksamt.se, med 2,3 miljoner unika besökare per år, hjälper vi företag arbeta hållbart genom information, verktyg och inspiration. Vi tar även fram kunskap om företagens hållbarhetsarbete genom <i>undersökningar</i> (t.ex. FVOV) och <i>branschstudier</i> (vi har under 2016 utvecklat en metod för analys av företagens hållbarhetsarbete i olika branscher). (NEI)</p>		<p>Mycket av det stöd och information som finns kring hållbart företagande är riktat till större företag. Vi har under 2016 börjat titta på hur vi kan utveckla vårt arbete kring hållbart företagande, bl.a digital information och stöd men också samverkan med branschaktörer (pilot genomförs inom modebranschen) och andra myndigheter för att stötta företagens hållbarhetsarbete.</p>
<p>12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.</p>			<p>Nej</p>	<p>Demo Miljö drivs av oss sedan 2007 på uppdrag av Sida. Demo Miljö ska bidra till att förbättra fattiga människors levnadsvillkor, hälsa och anpassningsförmåga i elva av Sidas samarbetsländer. Detta ska göras genom utvecklad kunskap, och stärkta partnerskap inom miljöteknik som minskar negativ miljö- och klimatpåverkan i samarbetsländerna. (JA)</p>

<p>12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.</p>	<p>Ja</p>	<p>Efter satsningen på hållbar destinationsutveckling kartläggs de internationella hållbarhetsystem och certifieringar som finns tillgängliga för kvalitetsutveckling av svenska turistföretag och destinationer. Materialet kommer att bearbetas och göras tillgängligt som stöd för regional och lokal utveckling. (JA)</p>		
<p>Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap</p>				
<p>17.7 Främja utveckling, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommit mellan parterna.</p>			<p>Nej</p>	<p>Demo Miljö drivs av oss sedan 2007 på uppdrag av Sida. Demo Miljö ska bidra till att förbättra fattiga människors levnadsvillkor, hälsa och anpassningsförmåga i elva av Sidas samarbetsländer. Detta ska göras genom utvecklad kunskap, och stärkta partnerskap inom miljöteknik som minskar negativ miljö- och klimatpåverkan i samarbetsländerna. (JA)</p>

<p>17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.</p>	<p>Ja</p>	<p>Tillväxtverket har tillsammans med svenska regioner med utgångspunkt i OECD Better Life Index utvecklat BRP+, ett kompletterande mått till BRP som mäter livskvalitet/välfärd i ett hållbarhetsperspektiv. www.tillvaxtverket.se/brp+ (NEJ)</p>		<p>När uppbyggnaden av systemet och indikatorerna är klart finns behov av ett fortsatt långsiktigt stöd till regionalt utvecklingsansvariga för implementering och användning av systemet.</p>
--	-----------	---	--	--